

**LIETUVOS DARBO BIRŽOS
VEIKLA 2005**

LIETUVOS DARBO BIRŽOS VEIKLA

2005

**Lietuvos darbo biržos
2005 m. veiklos ataskaitą rengė**

Lietuvos darbo biržos skyriai:
Darbo pasiūlos ir paklausos,
Darbo rinkos politikos realizavimo,
Informacinės sistemos organizavimo,
Personalo ir ūkinio aptarnavimo,
Užimtumo fondo apskaitos,
Užsienio ryšių.

2005

TURINYS

Vadovo žodis	1
Svarbiausi įvykiai	3
Darbo rinkos tendencijos	5
Darbo jėgos kompetencijos didinimas	8
Ieškančių darbo asmenų užimtumo rėmimas	10
Veiklos modernizavimas ir paslaugų plėtra	13
Socialinė partnerystė	16
Europos Sąjungos programų finansuojamų projektų įgyvendinimas	18
Tarptautinis bendradarbiavimas	20
Laisvas darbuotojų judėjimas ir EURES veikla	20
Darbo rinkos priemonių finansavimas	23

VADOVO ŽODIS

2005 metai Lietuvos darbo biržai buvo ypatingi – sėkmingai baigėme įgyvendinti pirmąjį strateginį veiklos planą 2003 – 2005 m. laikotarpiui. Siekdami strateginiame plane numatytų tikslų, efektyviai sprendėme jame iškeltus uždavinius: modernizavome veiklą, didiname teikiamas paslaugas bei kokybę, geriname jų prieinamumą, nuolat plėtame profesinį rengimą ir kitas darbo jėgos kompetencijos didinimo programas, suteikdami galimybes bedarbiams įgyti paklausias darbo rinkoje profesijas, o darbdaviams – apsirūpinti specialistais, atitinkančiais jų keliamus reikalavimus.

Didelį dėmesį skyrėme sunkiausiai integruojamų ir labiausiai socialiai pažeidžiamų bedarbių tikslinėms grupėms. Lietuvos darbo birža nuolat didino užimtumo rėmimo programas šių tikslinių grupių bedarbiams, siekdama sumažinti jų socialinę atskirtį ir padėti jiems sugrįžti į darbo rinką.

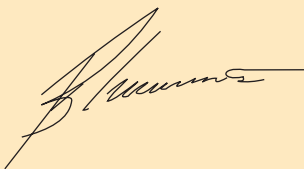
Daug pastangų įdėta atviro informavimo ir elektroninių paslaugų plėtrai. Lietuvos darbo biržos sukurtos naujos elektroninės viešosios paslaugos suteikė galimybę darbdaviams ir ieškantiems darbo asmenims daugiau sužinoti apie darbo biržos teikiamas paslaugas ir operatyviau pasinaudoti šių paslaugų teikiamomis galimybėmis.

Darbo biržai patikėtos naujos funkcijos – socialinių įmonių administravimas ir profesinės reabilitacijos programos įgyvendinimas – padėjo sutelkti daugiau dėmesio neįgalųjų integracijai į darbo rinką: ugdyti ir atkurti šių žmonių darbingumą, didinti jų įsidarbinimo galimybes ir spręsti socialinės atskirties problemas.

Lietuvos narystė Europos Sąjungoje atvėrė naujas galimybes spręsti užimtumo didinimo problemas pasinaudojant Europos Sąjungos struktūriniais fondais. 2005 metais pradėti įgyvendinti Europos socialinio fondo finansuojami projektai padėjo į aktyvias darbo rinkos politikos programas įtraukti ir suteikti galimybę sėkmingai įsitvirtinti darbo rinkoje didesniai skaičiui ieškančių darbo asmenų, o šių projektų dėka sukurtos naujos paslaugos, tikimės, padidins Lietuvos darbo biržos veiklos efektyvumą.

Sparti šalies ekonomikos plėtra bei naujos darbo rinkos tendencijos reikalauja nuolat tobulinti darbo rinkos politikos valdymą, plėsti informavimo, konsultavimo bei profesinio orientavimo paslaugas panaudojant naujausias informacines technologijas. Šiuos uždavinius Lietuvos darbo biržai padės įgyvendinti 2006 - 2008 m. Lietuvos darbo biržos strateginis veiklos planas, kuriame numatyti pagrindiniai tikslai – nedarbo regioninių skirtumų mažinimas, profesinio rengimo plėtra, labiausiai socialiai pažeidžiamų bedarbių užimtumo rėmimas, lygių galimybių darbo rinkoje politikos įgyvendinimas bei tolesnis darbo biržos veiklos modernizavimas, paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimas bei atviro informavimo sistemos tobulinimas.

Tikimės, kad realizuodami šiuos tikslus, pasikeitusioje darbo rinkoje kartu ieškosime teisingų sprendimų ir operatyviai juos pritaikysime savo veikloje.

Vidas ŠLEKAITIS
Lietuvos darbo biržos direktorius

SVARBIAUSI 2005 METŲ ĮVYKIAI

- o Pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas tarp Lietuvos darbo biržos ir Prancūzijos Nacionalinės užimtumo agentūros.
- o Pristatytos visuomenei darbo rinkos prognozės ir „Įsidarbinimo galimybių barometras 2006 metams“.

- o Pasirašytos paramos skyrimo projektams „Bedarbių užimtumo rėmimas“, „Bedarbių ir asmenų, įspėtų apie atleidimą, profesinio rengimo plėtra“, „Lietuvos darbo biržos administracinių gebėjimų plėtra“, įgyvendinant 2004-2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 2.1. priemonę „Įsidarbinimo gebėjimų ugdymas,“ sutartys ir pradėtas šių projektų įgyvendinimas.
- o Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Mašinų ir prietaisų pramonės įmonių asociacija.

- o EURES Lietuva organizuota konferencija pagal Šiaurės/Baltijos valstybių darbo rinkos projektą.
- o Pasirašytos paramos skyrimo projektams „Asmenų su negalia integracija į darbo rinką, siekiant išvengti socialinės atskirties“ ir „Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas nuteistiesiems ir asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų“, įgyvendinant 2004-2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 2.3. priemonę „Socialinės atskirties prevencija ir socialinė integracija“ sutartys ir pradėtas šių projektų įgyvendinimas.
- o Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos maisto pramonės asociacija ir Lietuvos maistininkų profesine sąjunga.

- o Surengta Lietuvos darbo biržos metinė konferencija Šiauliuose „Lietuvos darbo biržos veiklos modernizavimas – aukštesnės kokybės paslaugos klientams“.

- o Parengtas ir priimtas bendras Lietuvos darbo biržos ir Lietuvos aprangos ir tekstilės pramonės įmonių asociacijos komunikatas, aptariant aprangos pramonės aprūpinimo siuvėjais problemas ir galimybes.
- o Organizuota konferencija „Vyresnis amžius – ne kliūtis darbui“.
- o Pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas su Lietuvos pensininkų reikalų taryba.
- o Pasirašytas Bendradarbiavimo ketinimų protokolai su Latvijos Valstybine užimtumo agentūra.

SAUSIS

VASARIS

KOVAS

BALANDIS

GEGUŽĖ

BIRŽELIS

- Parengtas pavyzdinis profesinės reabilitacijos pašalpos skyrimo ir mokėjimo darbo reglamentas.
- Pradėtas Neįgaliųjų profesinės reabilitacijos programos realizavimas.
- Pasirašyta PHARE programos projekto „Darbo biržos paslaugų darbdaviams ir ieškantiems darbo bei siekiantiems profesinės karjeros“ paslaugų teikimo sutartis.
- Pasirašyta Paramos teikimo projektams, įgyvendinantiems Lietuvos 2004 -2006 m. Bendrojo programavimo dokumento 3 prioriteto 3 priemonę „Informacinių technologijų paslaugų ir infrastruktūros plėtra“, sutartis.
- Pasirašytas Bendradarbiavimo ketinimų protokolas su Estijos Nacionaline darbo rinkos valdyba.
- Pasirašytas Lietuvos darbo biržos ir Ukrainos darbo ir socialinės politikos ministerijos memorandumo dėl bendradarbiavimo 2002-2005 metais vykdymo protokolas 2005 metams.

RUGPJŪTIS

- Pasirašytas Bendradarbiavimo ketinimų protokolas su Vengrijos Valstybine užimtumo tarnyba.

RUGSĖJIS

- Surengta konferencija „Valstybės parama darbdaviams, steigiantiems socialines įmones“.

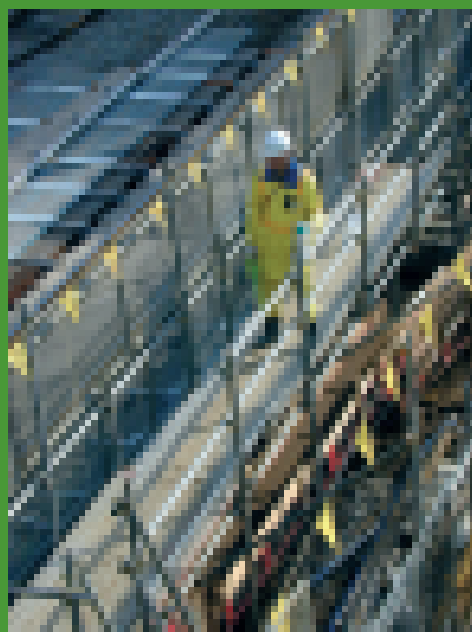
LAPKRITIS

- Organizuotas renginys „Informacinė savaitė“, kuriame dalyvavo EURES patarėjai iš Jungtinės Karalystės, Airijos bei Švedijos.
- Organizuoti Jaunimo darbo centrų renginiai „Paklausi profesiją – ateities garantas“.
- Europos Sąjungos Užimtumo tarnybų vadovų susitikime Birmingeme pirmą kartą pristatyta Lietuvos darbo biržos veikla ir modernizavimas.

GRUODIS

- Įgyvendinta sutartis su Leonardo da Vinči programos koordinavimo paramos fondu dėl bendros veiklos, surengti seminarai JDC darbuotojams „Internetinės konsultavimo priemonės“ ir parengti filmai apie paklausias profesijas.
- Pasirašytas bendradarbiavimo susitarimas su Vilniaus Gedimino technikos universitetu.
- Pagerintos klientų aptarnavimo sąlygos Pasvalio ir Ukmergės darbo biržose.
- Įgyvendintas pirmasis Europos Socialinio Fondo projektas „Lietuvos darbo biržos administracinių gebėjimų plėtra“, patobulinti Lietuvos darbo biržos darbuotojų bendrieji ir profesiniai gebėjimai, anglų kalbos, psichologinės ir kompiuterinės žinios bei įgūdžiai.
- Visuomenei pristatyti 2005 metais įgyvendinti Vietinių užimtumo iniciatyvų projektai.

DARBO RINKOS TENDENCIJOS

Mažėjantis registruotas nedarbas 2005 metais išryškino darbo rinkos tendencijas, kurios įtakojo Lietuvos darbo biržos veiklą siekiant didesnio darbo rinkos suderinamumo.

- Vidutinis metinis bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų - 4,8 proc. (2,0 proc. mažesnis negu 2004 m.)
- Vidutinis metinis bedarbių skaičius buvo 100,8 tūkst. (41,7 tūkst. mažiau negu 2004 m.)
- Į teritorines darbo biržas kreipėsi 163,9 tūkst. bedarbių (40,3 tūkst. arba 19,7 proc. mažiau negu 2004 m.), vidutiniškai 13,7 tūkst. per mėnesį.

2006 m. sausio 1 d. šalyje buvo 87,2 tūkst. bedarbių. Per metus bedarbių skaičius sumažėjo 31 proc. arba 39,2 tūkst. Teritorinėse darbo biržose registruoti bedarbiai tarp šalies darbingo amžiaus gyventojų 2006 m. sausio 1 d. sudarė 4,1 proc., tai 1,9 proc. punkto mažiau negu 2005 m. sausio 1 d.

Vis aktualesnis tampa kokybinis darbo rinkos aspektas - darbo pasiūlos ir paklausos struktūros neatitikimas profesiniu, kvalifikaciniu ir teritoriniu požiūriu.

- didžioji dalis – 60,7 proc. įregistruotų bedarbių buvo nepasirengę darbo rinkai
- neturėjo profesinio pasirengimo 35 proc. bedarbių
- daugėjo moterų dalis – nuo 57 proc. iki 61 proc. visų bedarbių
- sumažėjo jaunų iki 25 m. amžiaus bedarbių – nuo 8,1 iki 6,7 proc. visų bedarbių
- daugėjo bedarbių, kuriems iki pensijos liko ne ilgiau kaip 5 m. – nuo 11,4 proc. iki 15,7 proc. visų bedarbių
- sumažėjo ilgalaikių bedarbių skaičius nuo 44,6 tūkst. iki 28,8 tūkst., tačiau 1,9 proc. punkto išaugo dalis bendroje struktūroje - jie sudaro 28,6 proc. visų bedarbių.

Bedarbių
skaičius per
metus
sumažėjo
31 proc.

Teritoriniai nedarbo skirtumai

2005 metais nedarbas mažėjo visose šalies teritorijose, išskyrus Visagino miesto savivaldybę, kur šių metų sausio 1 d. registruotas bedarbių procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų buvo 0,1 proc. punkto didesnis nei prieš metus.

- Aukščiausio nedarbo teritorijose bedarbių procento mažėjimas buvo daug didesnis negu vidutiniškai šalyje.

Per metus didžiausi nedarbo pokyčiai buvo Pagėgių (mažėjimas 6,3 proc. punkto), Mažeikių raj. (mažėjimas 5,4 proc. punkto) ir Šalčininkų raj. (mažėjimas 4,9 proc. punkto) savivaldybėse. Tarp apskričių labiausiai nedarbas mažėjo Telšių apskrityje – 3,6 proc. punkto.

2005 m. sausio 1 d. didžiausias bedarbių procentas, skaičiuojant nuo darbingo amžiaus gyventojų, buvo Ignalinos (12,0 proc.), Akmenės (11,5 proc.) raj. ir Druskininkų (10,0 proc.) savivaldybėse.

Mažiausiai bedarbių buvo tarp Elektrėnų (1,3 proc.), Trakų raj. (1,5 proc.) bei Kretingos raj. (1,9 proc.) savivaldybių darbingo amžiaus gyventojų.

**Įregistruota per
100 tūkst.
laisvų darbo
vieta
nuolatiniam
darbui**

**Tarpininkaujant
darbo biržai
buvo įdarbinta
beveik
110 tūkst.
ieškančių
darbo asmenų**

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos derinimas

Mažėjant darbo jėgos pasiūlai, paklausa išliko aukšta. Per metus teritorinėse darbo biržose įregistruota 101,9 tūkst. laisvų darbo vietų nuolatiniam įdarbinimui ir 22,2 tūkst. – terminuotam.

Didžiausia dalis – daugiau kaip 55 proc. – laisvų darbo vietų buvo paslaugų sektoriuje, 28,2 proc. – pramonėje, 13,7 – statyboje, 3,4 proc. – žemės ūkyje. Didžiausia darbo vietų pasiūla – kvalifikuotiems darbininkams, tai daugiau kaip kas antras darbo pasiūlymas įsidarbinimui. Kas ketvirtas darbo pasiūlymas – nekvalifikuotiems darbininkams.

Tarp terminuoto darbo pasiūlymų didžiausią dalį – 48,6 proc. – taip pat sudaro darbo vietos paslaugų sektoriuje, 27,7 proc. – pramonėje, 9,9 proc. – statybose, 13,8 proc. – žemės ūkyje. Terminuotuose darbuose paklausiausi buvo nekvalifikuoti darbininkai (40,7 proc.), kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai (34,8 proc.) bei aptarnavimo sferos ir prekybos darbuotojai (10,7 proc.).

2005 metais net 75,7 proc. besikreipiančių bedarbių darbo birža galėjo pasiūlyti laisvas darbo vietas. 2004 metais šis rodiklis buvo 64 proc., 2003 metais – 54 proc.

2005 m. darbo biržai tarpininkaujant buvo įdarbinta 109,7 tūkst. ieškančių darbo asmenų, iš jų 87,9 tūkst. gavo nuolatinį darbą, 21,8 tūkst. dirbo pagal terminuotas darbo sutartis. Daugiau kaip 14,7 tūkst. bedarbių, gavę darbo biržos rekomendacijas, pradėjo veiklą pagal verslo liudijimus.

A photograph of a woman with short dark hair, smiling and looking down at a document. The document is being held by another person whose hand is visible in the foreground. The background is blurred, showing what appears to be an office or public space with other people and structures.

DARBO JĖGOS KOMPETENCIJOS DIDINIMAS

Siekiant efektyvesnio darbo pasiūlos ir paklausos suderinamumo, į darbo jėgos kompetenciją didinančias programas 2005 m. buvo nusiųsta 31,9 tūkst. asmenų.

2003-2005 m. per 93 tūkst. bedarbių padidino savo kompetenciją, įgydami naujas žinias, įgūdžius: 50,0 tūkst. bedarbių nusiųsta į darbo rinkos profesinio mokymo programas, 43,4 tūkst. – į ilgalaikių bedarbių profesinių žinių ir įgūdžių atnaujinimo priemones.

• **prevencinio mokymo** programose, skirtose darbuotojams, įspėtiems apie atleidimą iš darbo, 2,9 tūkst. asmenų suteikta aukštesnė nei turima arba nauja profesinė kvalifikacija.

Daugiausiai prevencinio mokymo programos dalyvių – 1,3 tūkst. arba 44 proc. tobulino kvalifikaciją. Persikvalifikavo, įgydami naujas profesijas, 0,9 tūkst. arba 30 proc. dalyvių. Kas ketvirtas, dalyvavęs šioje programoje, įgijo pirmą profesinę kvalifikaciją.

Visi darbuotojai, įspėti apie atleidimą iš darbo, prevencinio mokymo pagalba liko dirbti toje pačioje arba įsidarbino kitoje įmonėje. Paklausiausios buvo kompiuterio vartojimo pagrindų, medienos apdirbimo bei vairuotojų mokymo programos.

• darbo rinkos **profesinio mokymo** programose 16,9 tūkst. bedarbių įgijo naują ar papildomą, darbo rinkos poreikius atitinkančią kvalifikaciją.

Kas antras profesinio mokymo programos dalyvis įgijo pirmą profesinę kvalifikaciją, 40 proc. besimokančiųjų persikvalifikavo, kas dešimtas – tobulino kvalifikaciją, įgydamas naujas kompetencijas. Vykdamt profesinio mokymo programą per metus paslaugų sektoriui parengta 5,5 tūkst., pramonės sektoriui – 3,7 tūkst., statybos sektoriui – 2,4 tūkst. kvalifikuotų darbuotojų.

32 tūkst.
asmenų
dalyvavo darbo
jėgos
kompetenciją
didinančiose
programose

• **ilgalaikių bedarbių profesinių žinių ir praktinių įgūdžių atnaujinimo priemonėse** dalyvavo 12,1 tūkst. ilgalaikių bedarbių.

Iš jų 4,3 tūkst. ilgalaikių bedarbių, atsižvelgdami į individualias savybes, polinkius bei darbo rinkos poreikius rinkosi profesiją pažintiniuose kursuose, 1,1 tūkst. atnaujino turimas profesines žinias bei praktinius įgūdžius ir 6,7 tūkst. ilgalaikių bedarbių didino motyvą psichologinių užsiėmimų metu.

IEŠKANČIŲ DARBO ASMENŲ UŽIMTUMO RĖMIMAS

Užimtumo rėmimo programos

2005 metais užimtumo rėmimo programose dalyvavo per 49 tūkst. ieškančių darbo asmenų, 44,8 tūkst. įdarbinti į laikinas užimtumo priemones, sukurta per 3 tūkst. naujų darbo vietų.

2003 – 2005 m. užimtumo rėmimo programose dalyvavo 153 tūkst. ieškančių darbo asmenų, 142 tūkst. asmenų įdarbinti į sukurtas laikinas darbo vietas, įsteigta 9 tūkst. naujų darbo vietų.

Per trejus metus pusantro karto padidėjo neįgalųjų bei priešpensinio amžiaus asmenų užimtumo rėmimas.

Darbo rinkoje papildomai remiamų bedarbių užimtumo rėmimo programa

Labiausiai socialiai pažeidžiamoms bedarbių grupėms įsteigta 2,8 tūkst. subsidijuojamų darbo vietų, iš jų asmenims, kuriems nustatytas 30 – 40 proc. darbingumo lygis (iki 2005 m. liepos 1 d. I-II gr. neįgalieji) – per 100 subsidijuojamų darbo vietų.

Įdarbinant į šias vietas prioritetą skiriant asmenims, kuriems sunkiausia konkuruoti darbo rinkoje: ilgalaikiams bedarbiams, vyresniems kaip 55 metai ir neįgaliesiems.

Užimtumo fondo remiamų darbų programa

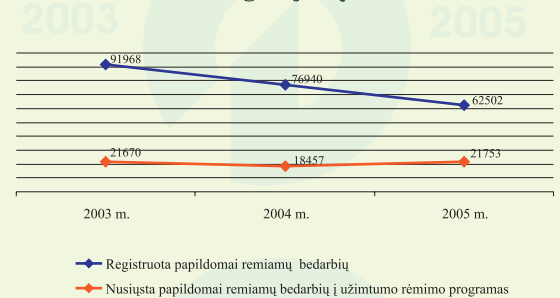
Gerokai išplėstos užimtumo fondo remiamų darbų programos apimtys – per 5,5 tūkst. bedarbiams padėjo įgyti darbo praktikos ar įtvirtinti darbo įgūdžius betarpiškai darbo vietoje. 72 proc. šios programos dalyvių pasiliko dirbti pagal neterminuotą darbo sutartį. Prioritetas dalyvauti programoje buvo skirtas asmenims, baigusiems profesinį mokymą, 45 proc. programos dalyvių turėjo galimybę po profesinio mokymo įgyti ir įtvirtinti darbinis įgūdžius.

Viešieji darbai

Prarastiems darbiniais įgūdžiams atstatyti bei turimiems palaikyti viešųjų darbų programoje sukurta per 39 tūkst. laikinų darbo vietų ir į jas įdarbintas kas ketvirtas teritorinėse darbo biržose įregistruotas bedarbis. Laisvu nuo mokymosi laiku viešųjų darbų programoje praėjusiais metais dalyvavo beveik 3 tūkst. moksleivių ir studentų iš socialinės rizikos šeimų. Prioritetas dalyvauti viešųjų darbų programoje buvo skirtas kaimo gyventojams, ilgalaikiams bedarbiams bei asmenims, vyresniems kaip 55 metai. Jie sudarė per 90 proc. visų dalyvių.

Viešųjų darbų programos dėka buvo suremontuota per 1000 socialinės paskirties objektų, užsodinta per 2 tūkst. ha miškų, sutvarkyta apie 4 tūkst. ha saugomų bei turinčių išliekamąją vertę teritorijų.

Sunkiausiai integruojamų į darbo rinką bedarbių užimtumo gebėjimų didinimas

28 proc.
padidėjo dalyvių
skaičius
remiamuose
darbuose,
palyginti su 2004
metais

**Sukurta per
45 tūkst.
laikinių darbo
vietų įgūdžiams
įgyti**

Verslumo skatinimo programa

Didinant ieškančių darbo asmenų užimtumo gebėjimus, verslo pradmenų kursus baigė 4,5 tūkst. ieškančių darbo asmenų ir lengvatinėmis sąlygomis verslo liudijimus padėta įsigyti apie 15 tūkst. bedarbių.

Teritorinės darbo biržos, skatindamos kaimo bedarbius imtis alternatyvių žemės ūkio verslų, kartu su socialiniais partneriais šiems bedarbiams organizuoja konsultacijas ir tikslinius mokymus.

1200
tikslinėms
grupėms
priklausančių
asmenų
valstybės
parama
garantavo darbo
vietų išsaugojimą

Vyresnių nei 55 metai amžiaus bedarbių užimtumo rėmimas

Nuosekliai tęsiant 2003 m. pradėtą įgyvendinti „Vyresnio amžiaus bedarbių 55+ užimtumo rėmimo programą“, 2005 metais į aktyvias darbo rinkos politikos programas nukreipta per 13 tūkst. arba 75 proc. įregistruotų tokių asmenų. Atstačius darbinis įgūdžius bei padidinus jų kvalifikaciją, įdarbinta beveik 40 proc. įregistruotų šios grupės bedarbių, iš jų du trečdaliai – į nuolatines darbo vietas. Nuo 2003 m. du kartus padidėjo vyresnio amžiaus asmenų įdarbinimas į subsidijuotas darbo vietas, 60 proc. – į remiamus, 25 proc. – į viešuosius darbus.

Vietinės užimtumo iniciatyvos

Siekiant mažinti teritorinius nedarbo skirtumus, VUI projektai įgyvendinami teritorijose, kur nedarbo lygis daugiau negu 1,5 karto viršija vidutinį šalies nedarbo lygį. 21 aukščiausio nedarbo teritorijose įgyvendinti 78 vietinių užimtumo iniciatyvų projektai ir sukurtos 452 naujos darbo vietos, iš jų 50 proc. kaimo vietovėse. Didelis dėmesys skiriamas papildomai remiamiems bedarbiams įdarbinti. Į

pagal VUI projektus įsteigtas darbo vietas įdarbinta 62 proc. darbo rinkoje papildomai remiamų bedarbių.

Septyniolika įmonių įgyvendino tęstinius projektus ir sukūrė 85 naujas darbo vietas.

Socialinės įmonės

Lietuvos darbo birža administruoja 37 įmonių veiklą, kurioms buvo suteiktas socialinės įmonės statusas. Didžioji dauguma socialinių įmonių įsteigta Vilniuje, Kaune, Panevėžyje ir Šiauliuose.

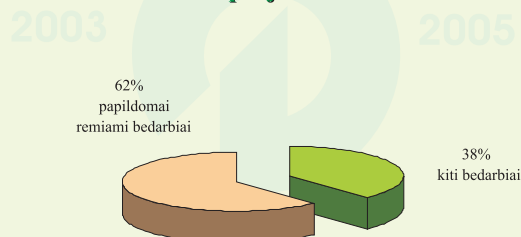
Socialinėse įmonėse dirbantiems 1200 tikslinėms grupėms priklausančių asmenų, valstybės parama garantavo darbo vietų išsaugojimą. Pasinaudojusios valstybės pagalba šios įmonės įsteigė 20 naujų darbo vietų, 6 neįgaliesiems pritaikė esamas darbo vietas, 162 neįgaliesiems pagerino darbo ir poilsio aplinką.

Socialinių įmonių paramai panaudota 5,4 mln. Lt valstybės lėšų, 80 proc. šių lėšų skirta darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo įmokoms kompensuoti.

Profesinės reabilitacijos programa

Lietuvos darbo birža pradėjo diegti naują profesinės reabilitacijos programą. Profesinės reabilitacijos paslaugomis siekiama ugdyti ar atkurti neįgaliųjų darbingumą ir didinti jų įsidarbinimo galimybes. Į profesinės reabilitacijos programą nusiųsta 12 asmenų, kuriems nustatytas profesinės reabilitacijos paslaugų poreikis, daugiausia nusiuntė Vilniaus darbo birža – 7 asmenis, Kauno, Panevėžio, Lazdijų, Raseinių ir Trakų darbo biržos – po 1 asmenį.

Socialinės atskirties bedarbių grupių rėmimas VUI projektuose

VEIKLOS MODERNIZAVIMAS IR PASLAUGŲ PLĖTRA

Atviras klientų informavimas

Atviro informavimo paslaugos teikiamos Jaunimo, Darbo bei Informacijos ir konsultacijų centruose, įsteigtuose prie teritorinių darbo biržų.

Centrų paslaugomis pasinaudojo per 820 tūkst. klientų. Iš jų daugiau kaip pusė savarankiškai ieškojo informacijos, naudodamiesi specializuotais kompiuteriais (SIP, PIC), suteikta per 299 tūkst. konsultacijų ir patarimų profesinio informavimo bei įsidarbinimo klausimais, informaciniuose susirinkimuose dalyvavo per 139 tūkst. asmenų, 114 tūkst. asmenų laisvų darbo vietų ieškojo Lietuvos darbo biržos interneto svetainėje.

Išplėstas informavimo ir registravimo paslaugų teikimas sudarė galimybes šiomis paslaugomis pasinaudoti ieškantiems darbo asmenims, gyvenantiems atokiose seniūnijose, kur problematiška susisiekti su darbo birža ar jos padaliniu.

Individualus klientų aptarnavimas

Siekiant stiprinti neveiklių darbo rinkoje asmenų motyvaciją, teritorinėse darbo biržose vystomas individualių konsultavimo ir tarpininkavimo paslaugų profiliavimas. Atsižvelgiant į klientų lūkesčius bei ankstyvo jų reikmių identifikavimo rezultatus, tarpininkai padeda klientams greičiau pasirinkti jų profesinį pasirengimą atitinkantį darbą ir įsidarbinti. Klientams, neturintiems profesinio pasirengimo, konsultantai sudaro galimybes pasirinkti efektyviausias užimtumo priemones, kurios padeda pasirengti darbo rinkai. Gerinant individualų klientų konsultavimą, teritorinių darbo biržų darbuotojams parengta metodika „Individualaus pokalbio (interviu) vedimas su klientu pagal jo pasirengimą darbo rinkai“ bei organizuoti mokymai. Vykdamas individualų aptarnavimą, suteikta per 1,1 mln. individualių tarpininkavimo ir konsultavimo paslaugų bei 47 tūkst. klientų padėta parengti gyvenimo aprašymą (CV) bei pasirengti pokalbiui su darbdaviu.

Ieškančių darbo asmenų profesinės karjeros planavimas

Siekiant padėti kryptingai planuoti profesinę karjerą, su ieškančiais darbo asmenimis sudaromi individualūs įsidarbinimo planai. Juose nedirbantys asmenys planuoja įsidarbinti pagal turimą profesiją arba numato dalyvavimą darbo rinkos priemonėse profesijai įgyti ar darbo įgūdžiams įtvirtinti. Per 80 proc. naujai įregistruotų bedarbių sudarė individualius įsidarbinimo planus ir numatė konkrečius užimtumo tikslus.

820 tūkst.
klientų
pasinaudojo
informavimo
centrų
paslaugomis

**Suteikta per
1,1 mln.**
individualių
tarpininkavimo ir
konsultavimo
paslaugų

Darbo klubo programa

Darbo klubo programa per 50 tūkst. ieškančių darbo asmenų padėjo prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių. 70 proc. dalyvavusių programoje asmenų įgijo darbo paieškos ir bendravimo įgūdžių, kas antram suteikta psichologinė pagalba sustiprino motyvaciją bei suteikė pasitikėjimo savo jėgomis, per 10 tūkst. asmenų dalyvavo profesinio apsisprendimo užsiėmimuose, kuriuose buvo orientuojami pasirinkti darbo rinkoje paklausių profesiją.

Elektroninės paslaugos klientams

Nuo 2005 m. įdiegtos naujos elektroninės paslaugos klientams:

- „Naujienu prenumerata“ – naudodamiesi šia paslauga, interneto svetainės lankytojai gali užsisakyti pranešimus apie svetainėje naujai paskelbtą informaciją.
- „Mėnesio klausimas“ – svetainės lankytojai gali pareikšti savo nuomonę pateiktu aktualių klausimų ir peržiūrėti apibendrintus atsakymus.
- „Preliminari registracija“ – ieškantys darbo asmenys gali preliminariai registruotis darbo biržoje internetu.

80 proc.
naujai
įregistruotų
bedarbių
suplanuota
profesinė karjera

Darbo rinkos stebėsenos ir valdymo sistema

2005 m. Lietuvos darbo biržoje ir visose teritorinėse darbo biržose įdiegta darbo rinkos stebėsenos ir valdymo informacinė sistema „Vadovo langas“.

„Vadovo langas“ darbo biržų vadovams sudaro galimybę stebėti einamųjų metų veiklos vertinimo rodiklių rezultatus bei laiku spręsti išskylančias problemas. Informacija vadovams teikiama tekstone bei grafine forma.

2005 m. pradėti vertinti 8 nauji darbo biržų veiklos rodikliai. Nauji rodikliai leidžia stebėti laisvų darbo vietų užpildymą, bedarbių, baigusių profesinio mokymo bei remiamų darbų programas, asmenų įdarbinimą į viešuosius ir remiamus darbus.

900
ieškančių darbo
asmenų ir per
300
darbdavių
pasinaudojo darbo
biržos
elektroninėmis
paslaugomis.
Savarankiškai
savo CV internete
paskelbė per
4 tūkst.
ieškančių darbo
asmenų

SOCIALINĖ PARTNERYSTĖ

Sprendžiant šalies ūkio aprūpinimo kvalifikuota darbo jėga ir nedarbo problemas, Lietuvos darbo birža toliau vystė bendradarbiavimą su stambiais darbdavių susivienijimais: Lietuvos statybininkų, Lietuvos tekstilės ir aprangos, Verslo darbdavių konfederacija, Žemės ūkio bendrovių, melioracijos įmonių bei kai kuriomis kitomis asociacijomis.

2005 metais teritorinės darbo biržos gavo 70 pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus. Iš darbo buvo atleista 3,1 tūkst. darbuotojų. Palyginti su 2004 metais, įspėtų apie atleidimą darbuotojų skaičius sumažėjo beveik ketvirtadaliu.

Rengiant darbuotojus integravimuisi į darbo rinką ir suteikiant pagalbą darbo paieškoje, praėjusiais metais šešiose šalies įmonėse buvo organizuoti laikini darbo biržų punktai („mini“ darbo biržos). Juose su įspėtais apie atleidimą asmenimis buvo dirbama individualiai, suteikiant kuo daugiau informacijos, išsiaiškinant atleidžiamų darbuotojų motyvą.

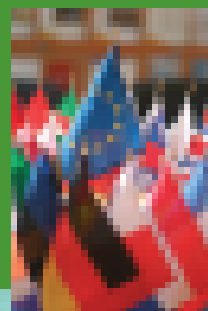
2005 metais augo Lietuvos darbo biržos ir socialinių partnerių tarpusavio pasitikėjimas. Teritorinės darbo biržos užmezgė kontaktus su beveik 3 tūkst. naujų darbdavių.

Teritorinių darbo biržų paslaugomis naudojosi 38,9 tūkst. darbdavių arba 8 proc. daugiau negu 2004 m., tai sudaro 53 proc. šalies darbdavių.

2005 metais su darbdaviais pasirašyta 17,5 tūkst. savanoriškų bendradarbiavimo sutarčių, kuriose suderintas darbdavių dalyvavimas organizuojant darbo rinkos aktyvios politikos priemones, paklausių darbo rinkoje profesijų darbuotojų rengimas iš bedarbių. Aktyviausiai bendradarbiaujama su paslaugų, pramonės ir statybos sektorių darbdaviais, kurie daugiausia registruoja laisvų darbo vietų ir aktyviai dalyvauja užimtumo rėmimo programose.

**Darbo biržų
paslaugomis
naudojasi
daugiau kaip
pusė šalies
darbdavių**

EUROPOS SĄJUNGOS PROGRAMŲ FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMAS

2005 m. Lietuvos darbo birža pradėjo įgyvendinti 5 Europos socialinio fondo (ESF) lėšomis finansuojamus projektus - „Bedarbių užimtumo rėmimas“, „Bedarbių ir asmenų, įspėtų apie atleidimą profesinio rengimo plėtra“, „Lietuvos darbo biržos administracinių gebėjimų plėtra“, „Asmenų su negalia integracija į darbo rinką, siekiant išvengti socialinės atskirties“, „Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas nuteistiesiems ir asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų“, PHARE PPF projektą „Darbo biržos paslaugų darbdaviams ir ieškantiems darbo bei siekiantiems profesinės karjeros gerinimas“ ir Europos regioninės plėtros fondo finansuojamą projektą „Projekto „Elektroninių viešųjų paslaugų teikimas darbdaviams ir gyventojams „E.DBIRŽA“ dokumentacijos rengimas“.

14 teritorinių darbo biržų partnerio teisėmis dalyvauja dešimtyje EQUAL programos vystymo bendrijų, vykdo PHARE ESS 2002 programų projektus.

Pagal Lietuvos 2004-2006 m. BPD 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.1. ir 2.3. priemonės parengti 3 nauji projektai: „Lietuvos darbo biržos paslaugų efektyvumo tyrimai ir personalo kompetencijų tobulinimas“, „Nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų bei užsiregistravusių darbo biržoje, socialinė adaptacija ir integracija į darbo rinką“, „Neįgaliųjų socialinės integracijos skatinimas“.

Siekiant užtikrinti lygias galimybes darbo rinkoje, socialinių įmonių personalo administracinių gebėjimų didinimą, teritorinės darbo biržos parengė 14 projektų Europos socialinio fondo paramai gauti.

ESF finansuojamų projektų dėka atsirado galimybė papildomai į aktyvias darbo rinkos programas nukreipti 10,7 tūkst. bedarbių. Šių projektų įgyvendinimui skirta 48,85 mln. Lt.

2005 m. įgyvendinant ESF projektus į aktyvias darbo rinkos politikos programas įtraukta 6 tūkst. bedarbių, per 6,3 tūkst. asmenų dalyvavo profesinio orientavimo, konsultavimo ir motyvacijos didinimo užsiėmimuose.

10,7 tūkst.

**bedarbių suteiktos
motyvacijos,
darbinių įgūdžių
atnaujinimo
galimybės**

5 tūkst.

**bedarbių -
galimybė įgyti
paklausiausią
darbo rinkoje
profesiją**

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

LAISVAS DARBUOTOJŲ JUDĖJIMAS IR EURES VEIKLA

Lietuvos darbo birža kūrybiškai bendradarbiauja su Švedijos, Prancūzijos, VFR, JAV, Vengrijos, Lenkijos, Latvijos, Estijos, Ukrainos, Rusijos Federacijos Kaliningrado srities užimtumo tarnybomis, taip pat dalyvauja Pasaulinės įdarbinimo tarnybų asociacijos (WAPES) bei Tarptautinės užimtumo tarnybų personalo asociacijos (IAWP) veikloje. Didėja Lietuvos darbo biržos tarptautinis pripažinimas bei jos darbo patirties plėtra.

Švedijos tarptautinio vystymo agentūrai (SIDA) pakvietus, Lietuvos darbo birža kartu su Švedijos Nacionaline darbo rinkos taryba teikia metodinę pagalbą Armėnijos užimtumo tarnyboms, kuriant ir modernizuojant darbo rinkos institucijas.

Lietuvos darbo birža su Švedijos Nacionaline darbo rinkos taryba sėkmingai realizuoja bendradarbiavimo projektą "Aktyvi darbo rinkos politika Ignalinos atominės elektrinės regione (IAER)".

Latvijos, Estijos, Lenkijos, Ukrainos, Kaliningrado srities užimtumo tarnybos pasinaudojo Lietuvos darbo biržos patirtimi, vystydamos elektronines klientų aptarnavimo paslaugas, kurdamos atviro informavimo ir tiesioginio klientų aptarnavimo zonas.

Siekdami užtikrinti visapusišką ir išsamų visuomenės informavimą laisvo asmenų judėjimo klausimais, EURES tinklo darbuotojai suteikė konsultacijas bei informaciją beveik 27 tūkst. asmenų, dalyvavo „Darbo rinkos dienose,“ darbo klubų renginiuose, informaciniuose susirinkimuose, EURES patarėjų dienose, teikė informaciją spaudoje, TV ir radijo laidose, įgyvendino tarptautinius įdarbinimo projektus.

Šiuo metu laisvos darbo vietos, registruotos Lietuvos darbo biržoje, yra matomos visiems Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių gyventojams, sudaryta galimybė Lietuvos gyventojams, norintiems įsidarbinti užsienyje, skelbti gyvenimo aprašymus EURES duomenų bazėje.

2005 metais Lietuvos darbo biržos EURES Lietuva internetinė svetainė (www.ldb.lt/eures) pradėjo veikti ir anglų kalba.

DARBO RINKOS PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS

Lietuvos darbo biržos vykdomoms darbo rinkos politikos priemonėms finansuoti 2005 m. buvo naudojamos Užimtumo fondo, valstybės biudžeto ir Europos Socialinio fondo lėšos.

Lietuvos darbo birža aktyvioms darbo rinkos politikos programoms finansuoti 2005 metais panaudojo 114,1 mln. Lt, pasyvioms darbo rinkos politikos programoms – 71,3 mln. Lt. Aktyvioms darbo rinkos politikos programoms finansuoti 2005 m. panaudota 1,6 karto daugiau nei pasyvioms.

➤ **Kasmet auga lėšų panaudojimas aktyvioms darbo rinkos politikos programoms: 2003 m. panaudota 93,2 mln. Lt, 2004 m. - 97,3 mln. Lt, 2005m. - 114,2 mln. Lt.**

Siekiant kompensuoti dėl nedarbo prarastas pajamas, įsigaliojus Nedarbo socialinio draudimo įstatymui, 2005 m. padidėjo nedarbo socialinio draudimo išmokos bedarbiams. Lietuvos darbo birža pasyvioms darbo rinkos politikos programoms finansuoti 2005 m. panaudojo 71,3 mln. Lt, 2004 m. – 53,9 mln. Lt, 2003 m. – 64,4 mln. Lt.

2005 m. vienas litas, išleistas bedarbiams nukreipti į aktyvias bei pasyvias darbo rinkos politikos priemones, į valstybės konsoliduotą biudžetą grąžino 1,3 lito.

**1,6 karto
daugiau lėšų
buvo panaudota
aktyvioms darbo
rinkos politikos
programoms,
negu pasyvioms**

 **1,9 karto
išaugo nedarbo
socialinio
draudimo išmokos
asmenims,
praradusiems
darbą**

Spaudai parengė
Leidybinė grupė „Darbo biržos naujienos“
2006 03 02
Tiražas 500 egz.
Užsakymo Nr. 219
Spausdino UAB „Baltijos kopija“

PAGRINDINIAI DARBO RINKOS RODIKLIAI 2005 M. SAVIVALDYBĖSE

	Registruota bedarbių			Vidutinis metinis bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (proc.)	Per metus			
	Per metus	Metų pabaigoje	Vidutinis metinis		[registruota laisvų darbo vietų	[traukta į aktyvias darbo rinkos programas	[darbinta	Veikla pagal verslo liudijimus
ŠALYJE	163945	87213	100768	4.8	124092	129926	109737	14693
<i>Alytaus apskritis</i>	11315	6901	7586	7.0	7930	9590	8692	1146
Alytaus	6523	3003	3626	5.7	4857	3936	4516	818
Alytaus m. Savivaldybė	4598	2095	2407	5.2	4366	2543	3358	619
Alytaus raj. Savivaldybė	1925	908	1219	7.1	491	1393	1158	199
Druskininkų	1701	1505	1617	10.8	867	2109	1777	210
Lazdijų	1669	1345	1378	9.9	622	2042	794	66
Varėnos	1422	1048	965	5.9	1584	1503	1605	52
<i>Kauno apskritis</i>	27991	13114	14978	3.5	20927	18160	15531	3179
Kauno	16514	7581	8773	3.1	13418	9257	8337	2139
Kauno m. savivaldybė	13417	6037	6958	3.0	12570	7309	6870	1787
Kauno raj. savivaldybė	3097	1544	1815	3.5	848	1948	1467	352
Jonavos	3308	2333	2553	7.8	2912	2361	2532	546
Kaišiadorių	1392	547	571	2.6	771	1260	644	26
Kėdainių	2997	775	996	2.6	2087	2025	2071	255
Prienų	1454	725	859	3.8	804	1310	862	77
Prienų raj. savivaldybė	1276	639	749	3.9	732	1155	737	64
Birštono savivaldybė	178	86	110	3.6	72	155	125	13
Raseinių	2326	1153	1226	5.0	935	1947	1085	136
<i>Klaipėdos apskritis</i>	16759	8530	10678	4.5	14382	14193	13846	1819
Klaipėdos	10898	5021	6420	4.2	10813	7514	8950	891
Klaipėdos m. savivaldybė	8544	4052	5164	4.2	10055	5831	6899	687
Klaipėdos raj. savivaldybė	2269	914	1204	4.2	708	1663	1991	195
Neringos savivaldybė	85	55	52	2.9	50	20	60	9
Palangos	868	413	580	5.3	520	995	1076	425
Kretingos	1355	516	620	2.3	1184	1093	924	92
Skuodo	1044	903	1141	8.1	478	1882	1031	51
Šilutės	2594	1677	1917	5.9	1387	2709	1865	360
<i>Marijampolės apskritis</i>	8898	4932	5785	5.3	5109	7845	6207	1515
Marijampolės	4463	2297	2673	4.5	2800	3503	3210	884
Marijampolės savivaldybė	3237	1590	1879	4.4	2401	2308	2338	653
Kalvarijos savivaldybė	715	443	502	6.7	207	724	511	117
Kazlų Rūdos savivaldybė	511	264	292	3.4	192	471	361	114
Šakių	1736	1191	1410	6.8	1194	1711	1558	191
Vilkaviškio	2699	1444	1702	6.0	1115	2631	1439	440
<i>Panevėžio apskritis</i>	16154	9039	10942	6.3	12639	13704	11545	1394
Panevėžio	9076	3706	5232	5.3	7462	5937	6251	794
Panevėžio m. savivaldybė	6306	2319	3316	4.5	4174	3818	4420	559
Panevėžio raj. savivaldybė	2770	1387	1916	7.7	3288	2119	1831	235
Biržų	1446	880	1058	5.5	977	1668	999	46
Kupiškio	1152	567	554	4.1	1066	1408	839	178
Pasvalio	1584	1875	1893	9.9	1659	2383	1854	180
Rokiškio	2896	2011	2205	9.6	1475	2308	1602	196
<i>Šiaulių apskritis</i>	16510	9975	11052	5.1	13769	15081	11832	1130
Šiaulių	7624	2974	3514	3.1	8217	5489	4842	551
Šiaulių m. savivaldybė	5273	1884	2255	2.7	7117	3664	3369	439
Šiaulių raj. savivaldybė	2351	1090	1259	4.2	1100	1825	1473	112
Akmenės	2106	1947	2100	12.4	1292	2426	1631	150
Joniškio	1319	1704	1793	9.9	1009	1631	1390	119
Kelmės	2147	1655	1841	8.2	1109	2116	1434	94
Pakruojo	1149	547	505	3.0	721	1574	948	61
Radviliškio	2165	1148	1299	4.4	1421	1845	1587	155

	Registruota bedarbių			Vidutinis metinis bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (proc.)	Per metus			
	Per metus	Metų pabaigoje	Vidutinis metinis		Įregistruota laisvų darbo vietų	Įtraukta į aktyvias darbo rinkos programas	Įdarbinta	Veikla pagal verslo liudijimus
Tauragės apskritis	7434	4581	5471	7.1	3373	7403	4809	759
Jurbarko	2670	1787	2138	10.0	884	2464	1661	337
Šilalės	1525	1106	1164	6.7	749	1528	775	90
Tauragės	3239	1688	2169	5.7	1740	3411	2373	332
Tauragės raj. savivaldybė	2497	1335	1658	5.4	1431	2734	1837	284
Pagėgių savivaldybė	742	353	511	7.4	309	677	536	48
Telšių apskritis	8068	5889	6937	6.6	6039	8942	6388	783
Mažeikių	3311	3702	4393	10.6	2232	5019	2439	230
Plungės	1825	826	1015	3.2	2040	1804	2140	360
Plungės raj. Savivaldybė	1401	638	780	3.0	1783	1370	1588	327
Rietavo savivaldybė	424	188	235	4.0	257	434	552	33
Telšių	2932	1361	1529	4.6	1767	2119	1809	193
Utenos apskritis	10171	6072	6343	6.0	6105	8114	7010	1128
Anykščių	1478	664	764	4.2	922	1357	1073	121
Ignalinos	3613	2795	2632	7.9	1377	2444	1897	96
Ignalinos raj. savivaldybė	1254	1407	1362	11.6	583	1101	720	60
Visagino m. savivaldybė	2359	1388	1270	5.9	794	1343	1177	36
Molėtų	1142	622	617	4.6	765	851	866	47
Utenos	2914	1416	1790	6.0	2328	2375	2248	788
Zarasų	1024	575	540	4.5	713	1087	926	76
Vilniaus apskritis	40645	18180	20996	3.9	33819	26894	23877	1840
Vilniaus	29569	12459	14304	3.4	27883	18323	17265	1094
Vilniaus m. savivaldybė	23765	8833	10103	2.8	26920	14198	13624	953
Vilniaus raj. savivaldybė	5804	3626	4201	7.2	963	4125	3641	141
Šalčininkų	3119	1807	2318	10.1	1187	1992	1484	195
Širvintų	1144	394	462	4.1	576	972	580	36
Švenčionių	2034	1492	1629	8.8	1738	1726	1851	132
Trakų	2083	553	625	1.6	1330	1733	1201	211
Trakų raj. savivaldybė	1205	332	349	1.6	783	803	600	100
Elektrėnų savivaldybė	878	221	276	1.6	547	930	601	111
Ukmergės	2696	1475	1658	6.1	1105	2148	1496	172

BEDARBIŲ STRUKTŪRA 2000-2005 M.
(metų pabaigoje)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bedarbių skaičius, tūkst.	225.9	224.0	191.2	158.8	126.4	87.2
Moterų	102.8	106.4	96.1	85.1	72.6	53.3
Vyrų	123.1	117.7	95.0	73.7	53.9	33.9
Jaunimo	34.4	28.7	21.7	17.2	10.3	5.8
Ilgalaikių bedarbių	62.4	74.5	58.4	40.8	36.9	23.6
Priešpensinio amžiaus bedarbių	19.0	17.3	14.5	14.1	14.4	13.7
Gaunančių nedarbo draudimo išmoką*	33.4	29.7	23.9	19.5	13.2	15.1

*-iki 2005 m. bedarbio pašalpa

